TAKSA PLAĆENA U GOTOVU

Obitelj

19 rujna 1937, broj 38

OBITELJ

ILUSTROVANI TJEDNIK ZA HRVATSKU PORODICU

GODINA IX. U ZAGREBU 19. RUJNA 1937. BROJ 38.

TRI PELJEŠKA UMJETNIKA

Napisao Dr Josip Andrić

Ovih dana, 17 rujna, navršuje 55. godinu života Nedjeljko Subotić, književnik rodom iz Trpnja na Pelješcu. Dva mjeseca iza toga, t. j. 17. studenoga, navršuje se 80 godina od rođenja Celestina Medovića, slikara rodom iz Kune na Pelješcu. Još ima jedno mjesto na Pelješcu, selo Janjina, u kojem je svijet ugledao pjesnik Ivo Lendić.

Tri snažna katolička umjetnika dao je dakle dalmatinski poluotok Pelješac hrvatskom narodu: Medovića, Subotića i Lendića. Tri jake pojave hrvatske katoličke kulture, koje doživješe i doživljuju opće priznanje.

Celestin Medović, sekularizirani franjevac-svećenik, ovjekovječio je u hrvatskoj slikarskoj umjetnosti veličanstvene prizore iz hrvatske prošlosti, pa njegove slike »Dolazak Hrvata«, »Splitski sabor«, »Zaruke kralja Zvonimira« i »Krunidba kralja Ladislava Napuljca« (sve četiri u nekadanjoj dvorani hrvatske vlade odjela za bogoštovlje i nastavu u Zagrebu) znače najbolje, što mi Hrvati na području historijskoga slikarstva imademo. Šteta, što i njegove divno zamišljene te sjajno skicirane slike »Četinski sabor« i »Grobničko polje« ne doživješe dovršenja, pa da tako ciklus historijskih slika Medovićevih bude potpuniji. No još veći je Medović u svojim slikarskim djelima s vjerskog područja. Njegov »Sveti Jeronim« u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi, »Sveti Franjo« na glavnom oltaru u zagrebačkoj franjevačkoj crkvi na Kaptolu, »Sveti Dominik« u Dubrovniku, »Sveta Terezija« u Požegi i druge njegove slike svjedoče, kako nitko kod nas Hrvata nije znao tako iskreno i umjetnički savršeno slikarski da izrazi vjerski osjećaj kao Medović. Kad je malo iza svjetskog rata — proživjevši zadnje svoje godine u svom rodnome mjestu Pelješcu — umro Medović u Sarajevu, izgubio je hrvatski narod svog

NEDJELJKO SUBOTIĆ,
pisac peljeških pripovijesti „Dvije golubice"
Fotografiran u Koloseju u Rimu

najboljeg nacionalno - historijskog i vjerskog slikara, koji je po svom imenu uveo poluotok Pelješac u noviju hrvatsku kulturnu povijest.

Za Medovićem je došao četvrt stoljeća iza njega Nedjeljko Subotić, koji — također sekularizirani franjevac-svećenik — stupa na polju književnosti tragom Medovićevih ideala. Odaje i sam veliku sklonost prema slikarstvu te je o Medoviću napisao dosad i najbolju studiju (»Hrvatska Prosvjeta« 1925.-8.), a i još je napisao vrijednih eseja o slikarstvu. Svoju najbolju dosadašnju knjigu, putopis »U dubravi Božjega Slavuja«, ilustrirao je vlastitim crtežima. U novije se doba najviše priklonio beletristici, za koju je, otkad se perom služi u svom stvaralačkom radu, osjetio veliku ljubav. Počeo je s pjesmama i nastavio s pripovijestima, i eto nam se ovih dana prikaza prvom zbirkom peljeških pripovijesti »Dvije golubice«. Knjiga je to, koja umjetnički znači najbolje, što je Društvo sv. Jeronima ove godine dalo, a sigurno i jedna od najboljih novelističkih knjiga hrvatske katoličke književnosti uopće. Po toj se knjizi Subotiću ustaljuje ime i značenje među današnjim hrvatskim pripovjedačima, a poluotok Pelješac ulazi u hrvatsku katoličku novelistiku.

I opet u razmaku od četvrt stoljeća po rođenju daje nam Pelješac pjesnika Ivu Lendića, ovaj puta katoličkog lajika-novinara. Njegove se umjetničke vizije, ostvarene u pjesničkim zbirkama »Lirika« (1930.) i »Angelusi« (1936.), udaljuju od Medovićevih i Subotićevih poprimajući savremenu socijalnu notu i s tim u vezi tvrđi izražaj. Ali iz njegovih stihova govori ista snažna pelješka korenika, koja je u drugim formama i s drugim izražajima stvorila Medovićevu i Subotićevu umjetnost.

Kuna, Trpanj i Janjina tri su mjesta, kojima imena u novijoj hrvatskoj kulturnoj povijesti ostaju nerazdruživo vezana uz imena Medovića, Subotića i Lendića i uz njihovu divnu umjetnost, koja je poluotok Pelješac, tu malu izbočinu na tijelu hrvatske domovine, približila našim srcima i ovjekovječila u hrvatskim dušama.

PRIČA O KINESKOM TANJURU

Napisao Nedjeljko Subotić

U našoj se kuhinji nalazio jedan tako omiljeli predmet, što mi je bio srcu prirasao. . Ja sam ga volio i više puta promatrao, kad bi ga moja majka izložila, pošto je oprala kuhinjsko posuđe. To je bio kineski tanjur. Taj kineski tanjur mi je bio drag i važan zato, što je na svome dnu imao jednu sliku. Ta je slika prikazivala prizor iz kineskog života. Taj smo tanjur zvali »kinezom«.

Svaki put, kad bih čekao objed ili večeru, ako je bilo topla jela za obrok (a nije ga vazda ni bilo!), ja bih zamolio majku:

»Izvadi mi, majo, na kineskom tanjuru!«

SLIKA NA KINESKOM TANJURU
Naslikao N. Subotić

Koje veselje onoga dana, kad bi naročito žlicom jeo pošan sa rižom, slanutak ili grašak iz toga kineskog pjata!... Pa kad bi očistio dno tanjura, zurio sam u onu sliku, koja mi se neobično sviđala, dok mi majka ne bi istrgla iz ruku tanjur, da ga oplače i očisti toplom vodom i opet izloži na policu, da se ocijedi i osuši.

Ali je radi toga kineskog tanjura bilo nemira i svađe med menom i mojim starijim bratom Markom. Koji bi put i on zaintačio, stao se kriviti i čak plakati, da i on hoće, neka mu majka dade obrok upravo iz toga kineskog tanjura. Bilo je i drugih tanjura, ali oni nijesu za nas imali nikakve privlačljivosti kao baš taj pusti kineski tanjur.

Bilo je blizu podne. Majka još nije došla u kuhinju. Ja skočim na stolčić, pa zgrabio sa police kineski tanjur, jer sam htio da porciju na njemu dobijem. Tanjur sam sakrio u njedra, ispod svoje košuljice... U jednoj ruci mi je žlica, a drugom pritiskam uz grudi tanjur Sele Katica poticala oganj, da se prije skuha objed.

Mojemu brajku je bilo zazorno, što ja hoću da jedem na osporenom tanjuru, a on stariji od mene da se zadovolji sa kojim mu drago pladnjićem.

»Ti si jučer i prekojučer objedovao s kinezom! Ne ćeš i danas!«

»Ne dam ti kineza!« On je moj!«

»Nije tvoj, nego moj!« i moj brajko navalio na mene, da mi silom ugrabi kineza. Ja se ne dam. Koprcam se i branim, da mogu i današnji objed pojesti s kinezom. Ali je Marko bio jači od mene. U jednom zamahu obori me na tle... Sa mnom je naravno ljosnuo i... kinez. U zao čas! Na moju i brajkovu silnu žalost razbio se kinez u nekoliko komada, što su tamo amo ležali po tlehu.

Sele Katica je mirno gledala našu borbu, pa onda skočila iz kuhinje i zavikala:

»Majo, brzo doma! Marko i Tonko su razbili kineza!«

Naša je majka znala, da je taj kinez uzrok čitave sumnje, pa je s prikuća doletjela gore sa prutom od šipka. Obojica smo ogrizli ljutu šibu, ali sam ja ipak više žalio, što se onaj dragocjeni slikoviti tanjur razbio, nego zato, što me je onako oštro izljubila šiba. Međutim ja i brajko plačemo sveudilj i namuseni kažemo prstom jedan na drugoga:

»Ti si kriv, ti si razbio kineza, ti, ti, ti!...«

Sele Katica je po majčinu nalogu pomela pod, a mi smo prihvatili kržotine i trknuli se u susjednu staru kućicu, zapuštenu i rasklimanu, što je pripadala staromu Jeru Buriću.

Na smrdljivom prizemlju te kućice, na jednom stogu smetljišta ležali su sada vajni komadi razlupanog tanjura. Trebalo je sakriti dokaze našeg dječjega grijeha, prije nego stigne naš pape doma, jer smo se bojali drugih i to gorih batina.

Iza objeda naš pape smotao i zapalio cigaretu, jer je ionako bio strastven pušač. Gleda na policu i na trpezu. Nema kineskog tanjura. Pita našu majku, što se dogodilo od onoga »kineza«, što je do sada davao povoda svađama između dva brata. Mješte majke spravno je odgovorila sele Katica:

»Pobili su se prije podne Tonko i Marko i razbili kineza!«

Otac upita:

»Galijoti jedni, recite, gdje je tanjur?«

Marko prvi zaplače, pa izmuca:

»Razbio ga je Tonko i komade smo bacili na Burića smetljište«.

»Mrš, odmah ajte, skupite komade i donesite ih doma!«

Naš tata je bio i previše goropadan i plah, a da bi mogao podnijeti kakav izgovor ili neposluh. U tren oka smo skočili, pa vrcem u Burićevu tamnu kućicu. Tražimo u strahu ostatke razbijenog tanjura. Nalazimo sve komade, ima ih šest, pa Marko strpao sve u jednu maramicu.

Naš pape uzimlje maramicu, vadi komadiće na stol, pa kuša da složi tanjur. Zlovoljan je. No eto, nešto je vedriji, jer je opet tanjur na mjestu.

»Ovaj tanjur valja sačuvati. Zamolit ću meštra Fiška, da mi ga sastavi i učvrsti sadrom. Evo razbili ste mi zadnju uspomenu, koju imam od pokojnoga kapetana Vidoša. Kad je prvi put zaplovio u Grčku, da krca santorin za Trešt (Trst), donio sam na brod jednu lijepu mačku i dva ježa. Miševi su pravili mnogo štete na njegovu brodu. Bili smo prijatelji. Onom prigodom sam mu napravio i jedan par kršnih čizama za štrapac na brodu, kad je ružno vrijeme, sa trubama do koljena. Na odlasku iz naše luke obećao mi je, stiskajući mi ruku na pozdrav, da će mi s mora donijeti korisnu uspomenu... To je bio pribor stolnoga posuđa, što mi ga donese i pokloni nakon prve godine putovanja iz Trešta. Sve ste mi to razbili. Ostao je od svega toga samo evo ovaj posljednji kineski tanjur... I taj »kinez« evo leži ovdje u komadima... Galijoti! .«

Sele Katica pogleda na stol, primakne se ručicama očevim koljenima, pa igrajući veselo pjevucka:

»Tata fino načinio kineza! Jojojo! ..«

Naš je otac volio malu Katicu kao najmlađe dijete, jer je bila nestašna, ljupka, vesela i ljepušna, snježnih i rumenih obrazića i žute kovrčaste kose. U jedan tren je zgrabi i namjesti na koljena. Grli je i šapće:

»Jesi li ti mala tatina?«

»Nisam, nego mamina!«

»Što si to rekla? A zašto nisi tatina?«

»Jesam, jesam, ja sam mala tatina!«

Naš se tata sada sa svojom mezimicom udobrovoljio. Sad je nešto vedriji. Mala se Katica izmakla iz očinskog naručaja, pa se uspela na stočić i gleda, kako je napravljen kinez... Primičem se i ja sa svojim starijim brajkom, da vidim, kako je lijepo složen slomljeni kinez.

(Iz pripovijesti „Dvije golubice“)

STAZE POLUOTOKA

IZ ZBIRKE PJESAMA „ANGELUSI“

Spjevao Ivo Lendić

I

Ljubim, u srcu nosim staze poluotoka,
koje smjerno selima u trošnom stanju prilaze,
koje, kao bol i radost u životu siromaha,
uzlaze i silaze.

U nizinama stanu ko da su se zbunile,
što se sve novi i novi brežuljci ređaju;
pa se zatim ohrabre i hitro zavijugaju:
putovanju se novom predaju.

Uzveru se često do planinskih vrhunaca,
zablista tad more s obje strane poluotoka;
a onda jedva dočekaju kakav hitri obronak
da jurnu niz strminu poput potoka.

II

Sunce ih žeže, na njima je kamenje;
život im je tih, bez buke gradskih cesta.
I kad im dodija ići uvijek u suncu,
zađu pod masline blizu kakvog mjesta.

A u jesen kasnu, kad su pusta polja,
i kad je već lišće otpalo sa smokve,
onda su tek one tužne beskućnice:
na njima su potoci i lokve.

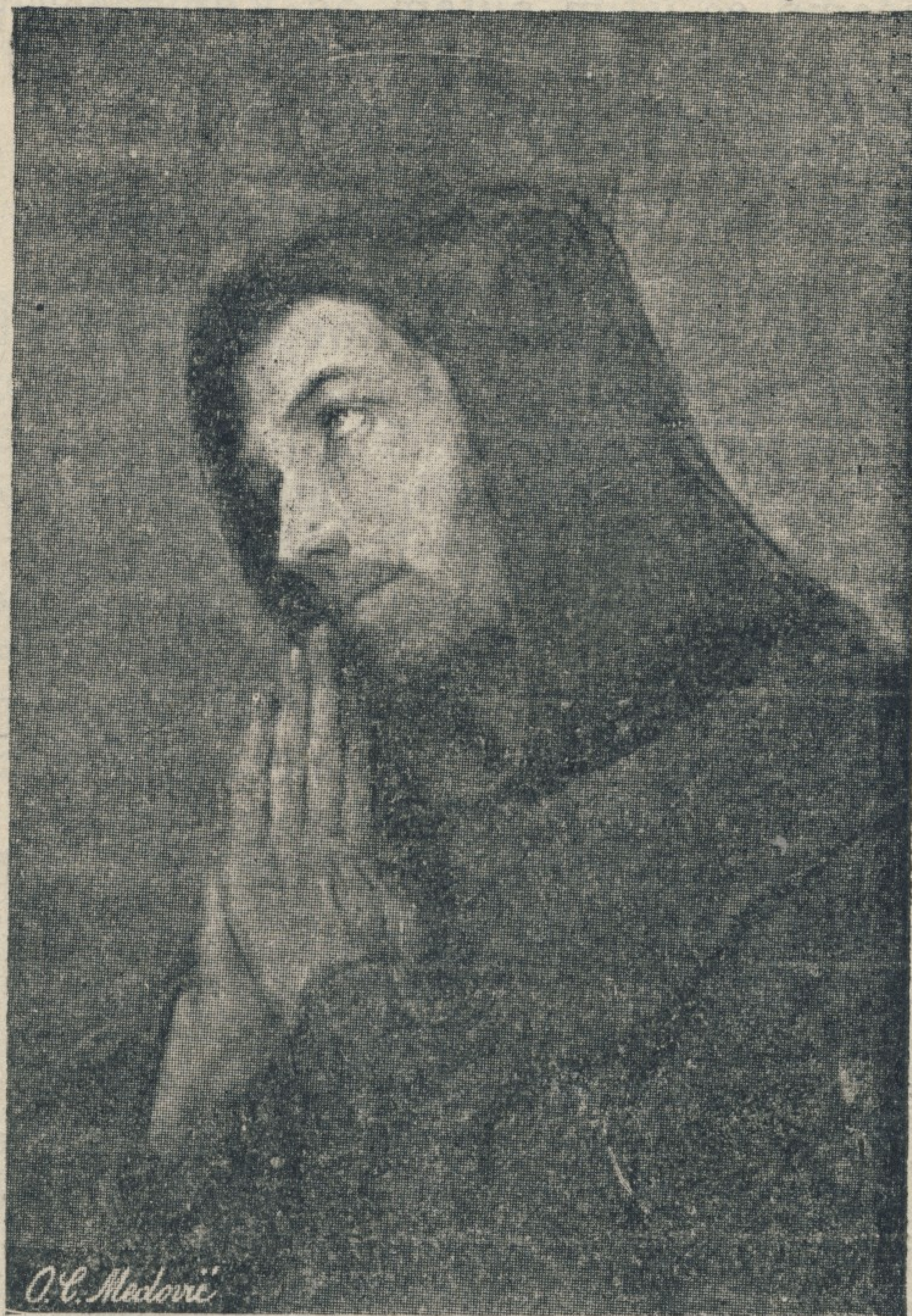
Dočekaju proljeće ko nestašna djeca
idući za pticama, tražeći im gnijezda.
Zadrijemaju umorne negdje s ružmarinom,
kad se spusti noć puna krupnih zvijezda.

III

Čim šum morski čuju, upute se k njemu,
znatiželjno i hitro na obalu slaze,
pa, nehotice, gledajući valove
po hridima gaze.

Kad udare bure i morske oluje,
tad ih škropi vjetar rosom pjene morske;
zatim pune soli pobjegnu od mora
u visine gorske.

Često u visini zatekne ih noć,
kako, noseć' kamenje, u daljinu jezde,
tad počinu u mraku, a nad njima tiho
zadrhtaju zvijezde.

SVETI FRANJO ASIŠKI
Naslikao Celestin Medović

Putopis

OD SALZBURGA DO MÜNCHENA

Napisao Mladen Bošnjak

Granica—Freilassing—Bad Reichenhall

Kod Bad Reichenhalla moram spomenuti gostoljubivi i prijatni vatrogasni dom. U tom domu bili smo primljeni i dobili besplatno sobu za dvije noći. Dom je prekrasan i veoma prikladno moderno oporavilište. No sve u svemu, ostao je za nas prilična nepoznanica, sa svim svojim divno uređenim paviljonima, jer se nije znalo, kako se ono kaže, ni tko pije, ni tko plaća a nije bilo n i j e d n o g vatrogasca, da ga pobliže propitamo. No poslije ovog prijema, mi smo na našem putu gledali sve vatrogasne domove sa velikom simpatijom.

*

Od Berchtesgadena, koje je postalo osobito znatno mjesto zbog toga, što Adolf Hitler ima svoj posjed na pokrajnom vrhuncu Obersalzbergu, kamo svaki dan dolazi oko dvije tisuće Nijemaca, vodi lokalna tramwaj-željeznica do Königseea.

Čitav ovaj predio od Freilassinga sve do Königseea, računa se u najljepši predio bavarskih Alpa. Tu su predivni alpski vrhunci kao Hochstaufen kod Bad Reichenhalla, Watzmann kod Königseea i drugi. Čitav ovaj kraj rapidno se podiže i unapređuje, što ima valjda svoj uzrok i zbog sadanjeg političkog središta. No kraj svih prirodnih krasota, zaostaje taj kraj u ljepoti, recimo, za našim Plitvičkim jezerima Ali, kad čovjek dođe do mjesta Königsee i zagleda se samo u ono mnoštvo automobila, smještenih na golemom prostoru za parkiranje, uvidi odmah, šta znači uspješna turistička propaganda.

*

Vraćamo se istim putem od Königseea preko Berchtesgadena, Bad Reichenhalla do Freilassinga, gdje nastavljamo ravnim putem do Münchena.

Dosada smo već imali dovoljno prilike, da se divimo njemačkim željeznicama, njihovoj urednosti, brzini, praktičnosti i komforu. Osobito nas začuđuje, da se nikada ne susrećemo sa kondukterom. Na putu po Njemačkoj prešli smo gotovo sve vrsti vlakova, kao brzih, putničkih, motornih, električnih (većina), na paru (samo od Plattlinga do Passau-a) i drugih tipova, no nikad se nije pojavio kondukter. Tamo izgleda, da se sva kontrola vodi na kolodvoru, a gdje će se putnik smjestiti, u koji razred i s kakvom kartom, čini nam se, da to ostaje bez nadzora. Izgleda, da se svakom putniku vjeruje i ne drži ga se čak ni za »pogibeljnog«, jer se ne treba ni legitimirati kao drugdje.

*

Prekinuli smo vožnju u Prienu, do razgledamo Kimsko jezero (Chiemsee). Samo jezero spojeno je njihovim lokalnim »Samoborcem« od željezničke stanice u Prienu do Stocka, koji leži do samog jezera. No za nas je taj »Samoborec« bio izlišan, jer ići dva kilometra onom cestom, nije niti za šetnju dovoljno.

Nismo se vozili parobrodom ni na tom najvećem bavarskom jezeru; nismo niti najmili čamac za veslanje kao na Königseeu, ali smo se zato osvježili kupanjem, i to naravno tamo, gdje je bilo slobodno. Za vrijeme kupanja gledali smo današnju Njemačku kroz naočare nekog slučajnog sukupača. Mi smo slušali sve, a bilo je i ovdje dragocjenih informacija.

Na povratku u Prienu, imali smo još priliku, da temeljito upoznamo razliku u hrani između naše stare domaće i nove, kad smo si prvi put u Njemačkoj dozvolili bolji ručak. Ne samo, da je razlika u načinu hranjenja (sve se jede bez kruha), nego je i u sadržaju jela.

O kako je bila izvrsna naša sremska slanina!

*

München

Za nas, koji nismo vidjeli nikada većeg kolodvora, nego što je münchenski, bio je zaista znatan doživljaj stići prvi put u nj i razgledati taj doista reprezentativni glavni kolodvor, gdje je saobraćaj tako povoljno riješen. Ništa nije tako na nas djelovalo za općeniti dojam u Münchenu, kao on. Taj prvi dojam bio je snažan, te nas je odmah poslije toga onaj sam živi promet i bujica grada, u koju smo upali iz kolodvora, već manje začuđivao.

No, kakogod vele, da je presudan prvi dojam, koji putnik dobiva o nekom gradu za kasniji sveukupni sud o tom mjestu, mislim, da München mora zadiviti stranca, makar se stvorio u njemu i na koji drugi način, a ne preko kolodvora. I bez obzira na njegove poznate muzeje, mora se čovjek diviti njegovim dugim i ravnim ulicama, parkovima, zgradama i ostalu njegovu izgledu. Taj grad baroka i rokokoa daje sa svime dojam jednoga kulturnog centra, nastalog mirnim promišljenim razvojem. (Sve su kuće četverokatnice!)

*

Poslije izlaska, iz kojeg njemačkog muzeja ostaje posjetitelj naprosto potpuno iscrpen od gledanja i trčanja u njemu. Ti muzeji su tako golemi, sa mnoštvom objekata, da strancu — koji je na proputovanju kroz par dana i ne misli se posvetiti nečem specijalnom, nego želi što više vidjeti — naprosto ne preostaje ništa drugo, nego gotovo trčeći gledati.

To osobito vrijedi za München, koji je poznat, osim po svojoj pivi, baš po muzejima. Vrijedi to za Pinakoteku, za Armeemuseum, no najviše za Deutsche Museum. Tu naprosto ostaje gledalac zapanjen. Za taj najveći svjetski muzej prirodnih znanosti i tehnike je premalo vrijeme razgledavanja od jednog čitavog dana (u njemu postoji i restauracija), jer samo proći oko 17 kilometara nije baš tako malo! Opisati sve ono je nemoguće. Toliko toga i sve u naravnoj veličini: čitava podmornica; parobrod; svi mogući rudokopi, do kojih se dolazi i ulazi pravim rovovima u zemlju, te mnogi posjetitelj pomisli, da

se to može u promijenjenim prilikama i vremenu upotrebiti i za druge svrhe! I sve se te razne mašine, mlinovi, durbine kreću stalno tjerani potrebnim pogonom, bilo strujom, vodom ili sličnim materijalom. No ukratko: da se spozna ovo čudo »švapske« tehnike, treba to vidjeti i doživjeti.

No kad čovjek naiđe na jedan muzej, koji nije tako golem, onda je opet dvostruko iznenađen. Naišao sam i na takav muzej. Bio je to mali kazališni muzej sa posebnom sobom posvećenoj velikoj tragetkinji Clari Ziegler (1844 - 1909). Iz toga muzeja jedino nisam izašao umoran, te nisam skoro vjerovao, da sam ga čitava razgledao, kad sam ispao napolje.

*

Stranci u Münchenu imadu dovoljno prilike diviti se bavarskoj umjetnosti, koja je slična austrijskoj u razonodnosti i raskošnosti. Osobito krasan primjer kasne bavarske gotike je katedrala (Frauenkirche) iz 15. stoljeća od graditelja Jörg Ganghofera sa kasnijim renesansnim kupolama. Karakteristika te bavarske gotike nije mistična tama (katedrala u Beču!), nego prostorija sa osobito mnogo svijetla.

Većina ostalih crkava je građeno u već spomenutom baroku i rokokou. I mnogo su posjećivane!

No sastajalište svih stranaca u Münchenu je trg pred gradskom vijećnicom. Tamo se u određenom vremenu, kad se može čuti igra zvonova i vidjeti ples figura sa vijećnice, sakupe gotovo svi stranci na protivnoj strani od Rathausa i zakrče gotovo cijeli promet. To je gotovo najbolji barometar za pokazivanje broja stranaca u gradu.

MALIŠANI ZAGREBAČKOG „SLAVUJA“

Napisao Vilim Peroš

Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo »Slavuj« iz Trnja u Zagrebu ima članova, koji nisu stariji od šest godina. Doista rekord za naše prilike. I ti mališani s lijeve obale Save svojim uspjesima razbili su sve sumnje i bojazni, koje su s njihovim nastupom same od sebe dolazile.

Njihove se tambure razlikuju od tambura seljačkih. Sistem njihovih tambura iznašao je još g. 1895. poznati naš skladatelj i violinist g. Alfons Gutschy, koji i sam nastupa s njima (na slici s bradom). O vrsnoći malih tamburaša, koji ne sviraju onako »po sluhu«, mogao bi pričati njihov dirigent g. Lukić.

Najteže je išlo u početku, dok su se afirmirali prvim javnim nastupima u Zagrebu i bližoj provinciji (Križevci, Koprivnica), a onda se počelo ozbiljno raditi, a za turneju po obalama hrvatskog plavog Jadrana dobili su poticaj čuvši za bijedu hrvatskog naroda u Bosni, Hercegovini i Dalmatinskoj Zagori, koju su ove godine strašne vremenske nezgode pogoršale. I ti mališani htjeli su pomoći sirotinji. Pjevanjem i tamburanjem na putovanju doći će do novaca, pokrit će troškove, a nešto će ostati i za sirotinju.

Koliko volje i požrtvovnosti u tih mališana! Tri mjeseca marljivog vježbanja tambura i hrvatskih narodnih plesova (vježbao g. V. Providur, član M. H. K. D.) dali su krasan program, dobro tehnički i estetski dotjeran.

Organizaciju turneje primila je na se gđa Hrvoj, tajnica Društva Hrvatica »Katarina Zrinski«. Ona se pobrinula za nastup u svim većim mjestima Hrvatskog Primorja, Dalmacije, Hercegovine i Bosne, gdje su ih Hrvati oduševljeno primili. Početkom kolovoza krenuo je »Slavuj« iz Zagreba.

Već u Plasama su djeca vesela lica pozdravila ljeskave valove Jadrana, i to ih je sve oduševilo. Prvi nastup bio je u Crikvenici. Iza Crikvenice došao je Split, Dubrovnik, put kroz Sarajevo, Slav. Brod i povratak u Zagreb. Na turneji od 20 dana rodoljubno hrvatsko općinstvo pružilo je svuda najmlađim našim glazbenicima oduševljene izraze priznanja njihove vrijednosti.

Slika desno:

HRVATSKO PJEVAČKO I TAMBURAŠKO DRUŠTVO „SLAVUJ“ IZ TRNJA U ZAGREBU, sastavljeno većinom od malene djece, gostovalo je s najvećim uspjehom po hrvatskim mjestima na obalama plavoga Jadrana

VJETSKI KONGRESI ZA OBRANU OBITELJI

TEČAJ MEĐUNARODNE KATOLIČKE ŽENSKE OMLADINE

U Gandu u Belgiji, jednom od najzanimljivijih i najljepših flandrijskih gradova, organizirala je predsjednica Međunarodne Ženske Katoličke Omladine u Gandu, gdica C. de Hemptime odličan tečaj za radnice katoličke akcije iz raznih dijelova svijeta. Ta ženska katolička organizacija u Gandu je sekcija Međunarodne Unije ženskih katoličkih liga u Utrechtu u Holandiji. Za nas Hrvate je ovaj tečaj od posebne važnosti, jer ga je izazvala naša hrvatska ženska delegacija na prošlogodišnjem kongresu Pax Romanae (međunarodna organizacija katoličke inteligencije). Da bi sad bio što intenzivniji i što uspješniji, bio je ograničen broj uzvanica. Krug je bio veoma intiman i srdačan, interes za međusobno upoznavanje neobično živ, jer su se našle zajedno predstavnice i tumači veoma udaljenih i različitih naroda i krajeva.

Za predstavnice bijele rase bile su svakako najzanimljivije pojave: mlada Rolla Hanyo Haito, veoma inteligentni pripadnik jednog crnačkog plemena s Haiti otoka (koju je njezin nadbiskup poslao u Belgiju, da proučava katoličku akciju), pa živahna mala Kineskinja Beata Kang, obje studentice. Bila je zastupana i Amerika, a po misionarkama još Indija i Afrika. Osim časnih sestara misionarki bile su na tečaju i tri misionarke-laici, jedna Belgijanka i dvije Švicarke, s fakultetskom spremom, pa dvije apsolventice pedagogije sa sveučilišta u Louvain-u, kandidatkinje za misije, također laici.

Sve su te misionarke veoma oduševljene za rad u misijama, i kao da više vole tu novu domovinu od svoje rođene. Intelektualke, kao što su sve učesnice tečaja, temeljito ispituju teren, na kojemu rade, inteligentno uočuju odjeke mnogobrojnih modernih pokreta u necivliziranoj sredini, pa upiru sve sile, da prema svemu tome organiziraju i u njoj što bolju katoličku akciju i po njoj ostvare kraljevstvo Kristovo. Požrtvovni duh ovih misionarki neobično je pozitivno utjecao na ostale učesnice tečaja.

Tečaj je trajao od 19. do 29. srpnja. Radilo se veoma živo čitave dane — gotovo nije bilo vremena da se odahne — a svaka je od nas i sama htjela da iskoristi svaku minutu u tom internacionalnom sekretarijatu katoličke ženske omladine, gdje sve ukazuje na odlični organizatorni duh i radinost flandrijskog dijela Belgije.

Učesnice su imale prilike da se upoznaju sa svim teoretskim problemima moderne katoličke akcije i da prouče na mjestu jednu odličnu organizaciju u mnogim njezinim granama. Predavali su vrsni stručnjaci, a uvjerljivije od odličnih razlaganja govori nam rad požrtvovnih radnica s predsjednicom na čelu. Predsjednica Mlle de Hemptime je rijetka organizacijska sila; ujedinjuje u sebi dvije nužne osobine prave pobornice katoličke akcije: sposobnost da zagrijava i privlači i drugu, da pametno organizira ono što je privukla. Ona je uz pomoć najboljih, koje je ona odgojila, uspjela da uspostavi jedinstvo u redovima ženske katoličke omladine, koja je prije bila organizirana u mnogobrojnim tipovima katoličkog pokreta. Taj pokret je, kao i drugdje u svijetu, prethodio Katoličkoj akciji. To je sigurno najdragocjeniji rezultat njezinog rada u katoličkoj akciji i svima učesnicama tečaja najprivlačiviji ideal, koji su, čini se, postavile sve kao prvi cilj.

Osim te neobične predsjednice srele smo mnogo odličnih radnica. Naročito iskače Mlle C. Verschraeghen, s divnom sposobnošću da otkriva mladim djevojkama smisao života i veličinu duše i da uporno budi u njima težnju za ostvarivanjem najviših vrednota. Ona je i duša žurnala »Nieuwe tijden« (Novo doba, nova vremena), glasila flamanske ženske katoličke građanske omladine, koji je ukusno i originalno uređivan.

Začuđuje, koliko su te jake i radine žene učinile kroz nekoliko godina rada; posvuda susrećete velike rezultate: u mnogobrojnim mladim pobornicama i u sjajnim institucijama, u kojima se odrazuje nastojanje predsjednice, da duh ne prestane provejavati dobro organiziranu mašinu.

Svakako, rezultati su za sve učesnice neobično bogati. — Ujedinjene u uvjerenju o potrebi dobro organizirane katoličke akcije i u težnji da uposlivši sve pozitivne snage u granicama mogućnosti primijenimo kod kuće sve pozitivno i iskušano u odličnoj belgijskoj organizaciji, razišle smo se na sve strane svijeta. *A. B.*

Slika lijevo:
MALA MARIJA IZ SUTOMORA U DALMACIJI
primila je na veliko svoje veselje prvu sv. pričest kad je imala 4½ godine. Svaki dan iza toga stupa na sv. pričest. veoma voli katoličku štampu, i moli Boga za nju, a najviše za „Obitelj"

Slika desno:

UČESNICE TEČAJA MEĐUNARODNE KATOLIČKE ŽENSKE OMLADINE U GANDU U BELGIJI,

na kojem je iz Hrvatske sudjelovala gđica prof. Blažević (sjedi desno dolje). U gornjem redu na desnoj strani stoji izaslanica s Filipina crnkinja Rolla Hanyo Haito, u sredini sjedi Kineskinja Maria Beata Kang, a do nje predsjednica tečaja Belgijanka Chr. de Hemptime koja je tečaj i organizirala

KONGRES „MAJKA NA OGNJIŠTU" U PARIZU

Za njemačko-francuskog rata g. 1870. brojila je Francuska isto kao i Njemačka — 40 milijuna duša. Njemačka danas ima preko 70 milijuna duša, a Francuska jedva 40 — kao g. 1870. Ta strahovita činjenica zabrinjuje već godinama svakoga Francuza. Traže se uzroci toga zla. Navodi se više uzroka tome, ali u posljednje vrijeme općenito prevladava mnijenje, da je korijen zla u francuskoj obitelji, koja nema one solidnosti kao bar neke druge zemlje. I eto već nekoliko godina krasno radi na poboljšanju uvjeta francuske obitelji liga »Majka na ognjištu« (vidi »Obitelj« br. 18. o. g.), a u Parizu se ove godine, kako smo već bili javili u »Obitelji«, održao kongres Lige »Majka na ognjištu« uz sudjelovanje izaslanica 37 naroda iz sviju strana svijeta.

Sve te predstavnice raznih naroda živo su prihvatile rad, da produbu problem »Majka na ognjištu, promicateljica ljudskog napretka«. Majka je oduvijek prva odgojiteljica, ona to može i mora ostati u budućnosti.

Gđica Butillard, tajnica Kongresa, govorila je o osobitom dostojanstvu ženske osobe u majci, a Belgijanka gđica Baers pokazala je u svom predavanju, kako žena doprinosi u svim djelatnostima ljudskim ono što svojstveno ženi, ali najviše to doprinosi u ženidbenom staležu i obitelji. Njezino ženstvo ne gubi ništa, kad se ona posveti toj dužnosti, ona tu radi za svoj vlastiti cilj doprinoseći usto općem dobru i razvijajući svoju ličnost.

Zakoni i zvanja ženama moraju pomagati ženu u vršenju njezine uloge.

Sva su spomenuta pitanja bila na kongresu ozbiljno produbljena, i u ostalim točkama kongresa sve su izaslanice imale prilike, da svoja iskustva iznesu pred zajednicom. K.

KONGRES KRŠĆANSKE OBITELJI U PARIZU

I ovaj kongres naišao je na velik odziv trideset naroda na svijetu, a osim onih, koji su sudjelovali na kongresu, mnogi su drugi poslali svoje zanimljive izvještaje.

Raspravljalo se o povijesti ženidbe u crkvi katoličkoj s dodacima, koje su vjekovi pridonosili u bračnom zakonodavstvu.

Profesor friburškog sveučilišta P. Lavaud izložio je u svom predavanju pitanje sigurnosti obitelji pred novim oblicima ženidbe i posljedicama, koje iz toga proističu u pogledu odgoja djece.

Dr Von Hildebrand, profesor u Beču, iznio je pravi pojam kršćanske ženidbe između ekstremnih zabluda anarhističkog individualizma i apsolutnog podržavljenja braka. Govorio je o odnosima između države, raznih poduzeća i obitelji, o ulozi Crkve i države prema obiteljskoj ustanovi. Osobito lijepo je osvijetlio pitanje pripreme mladenaca za ženidbu, odgoj javnog mnijenja, ulogu obitelji i njezine poteškoće u vrijeme ekonomske krize i tolika druga aktuelna pitanja. Ličnost muža i žene se upotpunjuje brakom, ako su kod toga poštivane kršćanske odredbe. Odlični konferencijer analizirao je psihologiju ljubavi u njenoj dvojakoj pobudi, da s jedne strane privlači k jedinstvu, a s druge da obdaruje dobrima ljubljeno biće. Konačno duboka studija bračne ljubavi i duševnih svojstava muža i žene pokazala je, da brakom ličnost čovjeka postiže svoju puninu.

Nastojanja oko sačuvanja obitelji više nego bilo koji drugi radovi doprinose približenju naroda i rasa, koje rade na poboljšanju poretka u svijetu. Pobuđuju u duši čovječjoj najdublje osjećaje i u isto vrijeme ga opominju, da osim prava ima i dužnosti, osim opravdanih radosti ima i žrtava.

Posebne sekcije ženskih društava raspravile su potanje druga aktuelna obiteljska pitanja. Među ostalim sekcijama spominjemo »Međunarodnu komisiju za pouku u kućanstvu« i »Međunarodnu komisiju za obiteljski odgoj«.

Dao Bog, da nastojanja ovih kongresa urode obilnim plodovima na sreću i napredak obitelji u svijetu! M.

Slika desno:

ŽENSKI ZBOR BOLNIČARSKE ŠKOLE Č. SS. SV. KRIŽA U BRATISLAVI

priredio je ove godine na sv. Ćirila i Metoda crkveni koncerat skladbi hrvatskih kompozitora. Među ostalim su izveli staroslavensku misu č. s. L. Kozinović, dirigirao je hercegovački franjevac fra B. Adamčik, na orguljama pratio prof. muzičke akademije g. Anton Ledvina (sjedi), a sudjelovala je altistica bratislavske opere gđa Mariči Peršlova (sjedi između Ledvine i Adamčika), Ljubljančanka koja je ove godine proslavila 30-godišnjicu svoga umjetničkog rada Izvedbu su prenosile sve slovačke radio stanice

MATADOR TONIO

Napisao W. Sheldon

Na imanju, gdje živi stari don Antonio i zet mu Juan, el matador de toros, sa ženom donom Anom i četirigodišnjim sinčićem Toniom, danas je veliko veselje. Sutra je Antunovo, taj dan je velika borba s bikovima, i Juan će se boriti sa dva bika.

Siromah Juan bio je prije pola godine po prilici gadno izboden i od toga vremena nije se mogao upuštati u borbu. A drukčije nije mogao zaslužiti novaca. Stari don Antonio, tast njegov, jednako mu je to naticao na nos, pa se zato Juan veseli, što mu se konačno pružila zgoda da utaži starčevu mrzovolju. Starcu nije zbog kćeri i unuka, za njih će on skrbiti, ali Juana ne će da ima na vratu. I tako, kad Juana ponudiše, da se natječe u borbi, primi on radosno ponudu.

Što se tiče done Ane i Tonija, njima je srce prepuno radosti. Tonio od veselja trči do stuba u amfiteatru i tu sakupljenoj služinčadi, a napose svomu ljubimcu Diablu, golemomu crnom biku andaluzijske pasmine, koji je upravo njegov vršnjak i njemu od srca privržen, pripovijeda ushićen veliku novinu, kako će se njegov otac sutra boriti sa dva velika bika na Plaza de toros; da će on, Tonio ići onamo sa svojom mamom i sjediti baš kraj velikog ulaza, odakle će moći sve lijepo vidjeti; kako će njegov otac biti u sjajnoj odori, sav u zlatu i srebru i šarenim vrpcama i kako se raduje, što će ići onamo, kako bi rado da svi mogu ići onamo, i sam Diablo!

Ubogi mali Tonio! On ne zna, a sluge ne će da mu kažu, da će i Diablo učestvovati u borbi, i da je po programu on drugi na redu! Ne znajući za to, Tonio se zabavlja s Diablom, daje mu šećera, miluje ga po glavi, a velika životinja zahvalno liže čelo mališu i češka se milo o maloga dječaka.

SASINAZ ZULFIKAR,
šestnaestgodišnja kćerka višeg činovnika i zaručnica egipatskoga kralja Faruka, koji će se s njome vjenčati 21. listopada

Kad je sutradan Juan Moreno oko tri ure prispio u amfiteatar, bilo je gledalište puno puncato. Velika arena, okrugao prostor, na kojem se biju bojevi, posut je pijeskom i ograđen svud naokolo visokom drvenom ogradom. Povrh te ograde ima nekoliko sjedala, kamo se smještaju borci sa svojim prijateljima i porodicama. Tu sjede dona Ana i mali Tonio, pošto se cjelovom oprostiše sa svojim toreadorom i pošto mu zaželješe dobru sreću. Odavle će sve dobro vidjeti i ne će im umaći nijedan udarac.

A za njima jedan na ddrugim nižu se redovi loža i posebnih sjedala, na kojima se udobno ponamještao otmjeni meksički svijet. Tonio se zagledao u to elegantno društvo, dok su ga i oči zaboljele.

Sad je počela muzika prve akorde ljupkog meksičkog valcera, i Tonio zaboravlja, što će početi, kad predsjednik odlikuje njegova oca, i pilji s nasladom u glazbenike.

Prvi bik srne u arenu, velika smeđa živina, s golemim zavinutim rogovima, bijesno bijući i odbacujući zemlju papcima. Tri dana držali su ga u tamnoj tijesnoj ćeljici i morili ga gladom, da bude što bjesniji na razbojištu. U čas, kad mu se otvoriše vrata da poleti u arenu, čovjek, koji stoji na povišem mjestu pri ulazu, hiti dvije oštre željezne sulice, kojima su dršci okićeni šarenim vrpcama. Oštri šiljci zabodu se biku u vrat, iz rana poteče krv, a on riče bijesno, ne znajući, što to ima značiti.

Onda gleda Tonio, kako se njegov otac oprezno spušta u arenu u crvenoj odori sa dva banderilla (kratke sulice) spreman da dočeka bika.

Bik ugleda Juana i spustivši debelu šiju, da su mu se rogovi gotovo zaparali u zemlju, poleti na nj. Juan stupi samo malo naprijed i razastre pred sobom ovelik komad crvena sukna. Kad bik uoči sukno, zarukne muklo, da se potresao sav amfiteatar, i sune čitavom snagom na torera. Juan se vješto ugne u stranu i baci crveno sukno biku pravo na oči.

Kad se je bik, bijesno grebući nogama, spremao na novu navalu, smotri drugoga čovjeka, na areni, u blistavoj odori i s velikim crvenim suknom u rukama. Sad srne na njega, da ga probode.

Tako ide borba koje vrijeme, a onda svi sjajno odjeveni borci osim Juana pobjegnu brže bolje iz arene, na što se otvore dvoja vrata, i tri stara mršava kljuseta, zavezanih očiju, pojave se na bojištu, na svakome jašući po jedan picador. Picadori bore se s bikom s konja, a pod kožnim oklopom imaju željezni oklop, a u rukama drveno oštrim šiljkom okovano koplje, kojim udaraju bika.

Bik je isprobadao redom sve konje. Tonio skriva glavicu materi u krilo. Puebros caballos! (Ubogi konji!) Kako može dopustiti svijet, da se s njima tako nemilo postupa.

Puk, nadražen gledanjem prolivene krvi, stane sada bukom i pljeskom zahtijevati, da se pristupi k ubijanju bika. »Juan el matador! Naprijed!« Nastupa obično natjecanje između vještine čovječje i snage bičje, i bik pada pogođen vještim udarcem. Siromah toro! Dobro se je držao.

Juan Moreno izvršio je svoju zadaću kako treba. Svjetina kliče pomamno: »Bravo! Bravo Moreno!« Na arenu lete najrazličnije stvari: šeširi, cvijeće iz nježnih ručica gospođa i gospođica, cigare, dolari i drugi novci. Predsjednik se nagnuo naprijed i smiješeći se dobacuje toreru kesu punu novaca i nekoliko izvrsnih cigara.

Tonio prati sve to plačući od puste radosti, a oči samo što mu ne iskoče iz glave!

Šest sjajno nakićenih mazga vuku mrtva bika van, a sluge poravnjuju pijesak u areni i spremaju sve za dolazak drugoga bika.

Svijet razgovara, kako je taj bik prava andaluzijska bagra, zorna pojava, divota! Nekoji izriče svoje mnijenje, da ga Juan Moreno ne će moći svladati. Premda je najvrsniji toreador u cijelom Meksiku, opet je oslabio od nekog vremena i mnogi opazište na njemu neku umornost, kad se je spustio bio do žene svoje i držao sinčića, koji je uto od same razdraganosti i radosti zaspao. Kad trublja prvi put zatrubi, Juan se lagano spusti u arenu, a dona Ana u neodređenom strahu uzme mališa na ruke.

Dok se Juan Moreno i s njim dvanaestorica banderillera uzalud natežu s divnom podivljalom zvijeri, kojoj je već uspjelo probosti jednoga čovjeka, Tonio spava mirno, ne znajući ni za što.

Bik je probo jednoga čovjeka i četiri konja. Njegova snaga, srčanost i divlji bijes svakim trenom kao da raste. Da vidiš to kopanje nogama, to nasrtanje, tu riku! Nema na svijetu matadora, koji će se s njim ogledati. Juan Moreno dobro to zna. Izmoren i smalaksao od predašnje borbe, snaga njegova jenjava na očigled: da mu nije do žene i djeteta, koji ga glede, on bi se mirne duše dao satrti od bika.

Svjetina požudno bulji u arenu, ne čuješ daha. Jao, torero je posrnuo! U tren se opet osovio na noge, umakao je biku. Krv mu je navrela u glavu. Drugi put će teško izmaći biku. Gle! sad samo nijemo zuri u bijesnu neman, zatim spusti mač i sprema se da izmoli svoj Padre nuestro (oče naš). Pred očima mu bliješti samo nešto kao crvenozlatna pjega, i on je nemoćno klonuo na zemlju usred vike i graje osam tisuća grla. Nehajno čeka smrtonosne rogove. No bik ne dolazi. Tad pokuša da se osovi na noge. Zaglušna vika tisuća glasova ori se iznova amfiteatrom. On gleda i tare oči da bolje vidi.

Deset koraka od njega stoji grdna bičina Diablo, a do njega ručicama tapka po krupnoj glavi životinje i rogovima i tepa mu od milja mali Tonio. Omamljen, nemoćan, bez misli i daha bulji nesrećni borac, ne može očiju skinuti s prizora, koji je pred njim. Jedino dijete njegovo, Tonio! Ali kako se čudno vlada ta divlja, bijesna zvijer! Gle, hrapavim svojim crvenim jezikom, koji se sav zapjenio, upravo liže i miluje uzdignuto lice djetinje! Siromah Juan pane u nesvijest i duže vremena nije došao k sebi.

Tonio je spasio život svomu ocu! Probudivši se iznenada i ne videći ništa pred sobom nego Diabla, svoga miloga druga, kojega ljudi muče, i ozlovoljen, što smiju takvo nešto činiti, on je skočio u arenu i baš u pravi čas.

Lako je pogoditi, kako je svjetina odobravala malomu borcu, kako ga prozvaše. Ne samo to: sam predsjednik dozove Tonija k sebi, razgovarao je s njim i dao mu sto dolara, a gospođa predsjednikova poljubi ga; publika pak, da ne zaostane, skupi među sobom toliku svotu novaca, kakve nitko od boraca s bikovima u Meksiku do danas nije dobio, osim mali Tonio el matador.

Slika desno:
GLUMICA CAROLA HÖHN
ističe se vrlo lijepom glumom u Ufinim filmovima

BILJEŽNICA S KOCKAMA

ROMAN IZ SUVREMENOG ŽIVOTA — NAPISAO IVO BALENTOVIĆ *(Nastavak)*

Zbog toga je jednim udarcem (tako mu se to barem pričinilo) prekinuo sve. Nije se više dopisivao s razmaženim licejkama, niti je posjećivao kućne žureve, gdje se mudro smješkaju ugojene mamice pune istančanog rafinmana, pije čaj iz kićenih šoljica, i sluša radio glazba iz milanske, zagrebačke ili beogradske opere, kuhinjski recepti uz reklame trgovačkih magazina. Odlutao je stoga večerom u tišinu gradske periferije, gurao iz svijesti sve što ga je sjećalo na prošlost i stvarao odluke o novom životu. Ali — on je znao, da se presječene niti mogu još nekako skrpati, i da ta borba i sve ostale borbice nijesu još svršene. No za sada je pokušavao, da o tome barem ne misli.

Te sive večeri on je došao pred kavanu »Zdravlje« i porinuvši ruke bezbrižno u džepove kaputa stao na rubu pješačkog pločnika. Zanimalo ga je samo jedno: kako izgleda ta djevojka, o kojoj mu je pričao Marcel. Po njegovom opisu on ju je poznavao. Vidio ju je i na fotografiji. Ali živu još nikako.

Nije dugo morao čekati. Poslije sedam sati, a on je tek nešto ranije stigao, radnje su se počele zatvarati. U trafici preko puta nastalo je komešanje osoblja (bilo je tu više ljudi, valjda vlasnik i njegova rodbina ili prijatelji), a malo zatim, izašlo je nekoliko osoba, među ovima vitka djevojka, koja se odvojila, pa energičnim korakom uputila žurno naprijed, zakrenuvši nakon pedesetak koračaja u jednu krivudastu polumračnu ulicu. Div je odmah, na prvi pogled prepoznao u djevojci Bugu. Znatiželjno, gonjen nekom unutarnjom izvjedljivošću, on je pojačao tempo svoga hoda spram djevojčinog slijedeći ju u jednom kraćem razmaku, ponešto zadihan i zasopljen nekim uzbuđenjem, kojemu upravo nije mogao naći uzroka. Osjetio je, da mu je čak i srce nešto nemirnije.

GRETA GARBO KAO GROFICA WALEWSKA
u novom Metro-Goldwyn-Mayerovom filmu

»Zašto ta čudnovata groznica?« pomislio je. »Zbog jedne potpuno nepoznate žene. Uistinu, zar imade na svijetu takvih žena, koje čovjeka, čim mu se misao za njih sveže, opijaju svojim bićem, a da niti ne slute tu svoju tajanstvenu nevidljivu ulogu?«

Doista, on nije bio na čistu: šta se to u njemu zbivalo, i kako je to, da mu je pogled i nehotice išao za nježnim i skladnim oblicima tijela ove nepoznate djevojke. Nesvijesno, sanljivo šaputao je:

»Buga ... Je li to Buga?«

Sjetio se na druga, koji je sa toliko zanosa pričao o toj djevojci, pa je sada još znatiželjniji, kako zapravo izgleda njezino lice, ubrzao korak, prešao na drugu stranu ulice, i zavirio u njezin slabo osvijetljeni profil.

Počela je sipiti magla i svijetla su tugaljivo drhturila. Div je zakopčao kaput, uvukao glavu među ramena i dublje na oči natukao šešir.

Buga je ubrzala korak, u kojemu je titralo mnogo dopadljive elegancije, pa je zakrenula opet u novu ulicu. Sada su bili već prilično daleko od gradskog središta i Div je opazio, da se nalaze na ulazu u periferijsku četvrt, gdje je mnogo večeri lutajući bez određenog smjera proboravio u šetnji.

Djevojka se nijednom nije osvrnula. Hodajući jednako brzo nije ona svraćala pažnje, već dosta rijetkim, no lijepo osvijetljenim i ukusno udešenim trgovačkim izlozima. Nije zavirivala u lice prolaznika, iako ju je gdjekoji napadno slijedio pogledom, odmicala je naprijed nekako apatično, polusaneno; barem se je Divu tako pričinilo.

»Možda žali za njim?« upitao se Div. »Ili žuri negdje na sastanak? Ha, to bi moglo biti. No vrijeme je da se ide na večeru. Dakle je ogladnila i žuri se kući. Samo zato stanuje u ovome predjelu? Radi čega to? Možda radi siromaštva? No to ne će biti!« odmah je zaključio, budući je već i kaput na djevojci bio nov i posve moderno skrojen. »Dakle, šta je? Djevojka ide na večeru«.

Na ovome mjestu Divovo je pismo bilo prekinuto, to jest, ne sasvim prekinuto, ali brzo i gotovo plašljivo dovršeno. Poslije ovoga opisa Div je saopćio, da je Bugu pratio sve do one točke, na kojoj je ona zakrenula desno, i iz-

gubila se iza jednih mrkih vrata male starinske zidanice.

Marcelu se učinio manjkav ovakav opis tim prije, što je htio nešto više čuti o Bugi, ali ipak zauzet proučavanjem i upoznavanjem seoskoga života, nije se dublje zadržavao na tome pismu. Odgodio je svako ispitivanje toga slučaja.

A uistinu, te maglovite i turobne kasnojesenske večeri, desio se je interesantan događaj, sadržan u razonodnoj, nepotrebnoj pratnji novinara Diva. On je bez naročitog cilja i određene namjere slijedio Bugu. On nije htio nikakva rezultata. Zapravo on je tek htio zadovoljiti svoju znatiželju i obavijestiti Marcela o kretanju ove djevojke. Ta uhodnička uloga nije mu bila svrha, pa se zato nije tako mogla niti obilježiti. Barem Div nije u tome ništa nečasnoga vidio. On je pače smatrao svojom novinarskom dužnošću da motri ljude, prati događaje, ispituje činjenice, koje su važne za ocjenu toga građanskog života. Istina, on je pomalo naginjao avanturama Bilo je tako nešto u njemu. U krvi, kako se to kaže.

Buga je napokon nešto usporila korak, valjda već umorna. Ulica, koja je bila široka, blatna i ispresijecana mnogim manjim uličicama, pružala je u suzenju magle prilično žalosnu sliku. Prolaznici su bili ovdje već dosta rijetki. Div je također usporio hod, a u tom času iz jedne sporedne mračne ulice, izišao je čovjek koračajući nesigurnim korakom ravno prema Bugi.

Čim ga je djevojka ugledala, najprije je malo zastala, zatim odmah požurila još hitrijim korakom, ali je nepoznati čovjek ljuljajući se (očito je bio pijan) također pobrzao, skočio pred nju i kliknuo:

»Stani, Buga!« i u isti joj se čas približio uhvativši je za ruku. Div je iznenađen zastao htijući djevojku spasiti od pijanog čovjeka, ali ne znajući, u čemu je zapravo stvar, on je ostao na suprotnoj strani zadržavši se pred jednim mračnim mesarskim izlogom.

»Buga!« čuo je glas pijanog mladića, opazivši u tom trenu, kada se ovaj okrenuo prema svijetlu, da je to mlad čovjek, da imade crveno drsko lice. »Sunce ti tvoje, zašto me izbjegavaš? Zašto, ha? Jesam li ja prosjak, ha? Možda nisam tako zgodan kao oni dripci — studenti?«

»Pusti me, Martine!« pokušala je djevojka da se istrgne, ali bez uspjeha. I zato je ponovno zavapila nemoćno i moleći:

»Pusti me, Martine, što me gnjaviš...«

»A, tako? Ja tebe gnjavim? Je li, frajlice?«

»Pusti...«

»Ne, ne bum te pustil...«

»Pusti me, čuješ!«

»Ne, nikako.«

Djevojka je ponovo trgla ruku, ali ju je čovjek, nazvan Martin, opazivši da osim Diva, koji je stajao u sjeni mesarskog izloga, nema u tome času nikoga u blizini, uhvatio slobodnom rukom za rame, i zapiljivši joj se u lice, muklo, upravo bijesno procijedio:

»Buga, ideš z menom? Idemo lumpati! Buga, moraš. Znaš, šta je to — moraš!«

»Ne, ne idem!«

Ali ju je ovaj bijesno povukao za sobom, zadihan, razgoropađen i razrogačenih očiju, teturajući, a djevojka je, plačno zgrčenog lica, opazivši na drugoj strani ulice čovjeka, prestrašena i razgoropađena zaviknula:

»U pomoć, gospon!«

»To je uistinu djelovalo. Čim se Div zaputio prema njima, mladić je djevojku pustio, a onda zinuvši, gledajući blesavo čas u Diva čas u djevojku, samo propentao:

»Kaaaj!...«

I u tome času, kad su se pojavili i neki prolaznici, on je samo zaprijetio djevojci rukom i teturajući udaljio se.

Div je bio uzbuđen i iznenađen ovim neočekivanim prizorom. Rumen u licu i pritajeno zadihan, on je samo motrio djevojku, koja je također bila zarumenjena, upravo zažarena, s time još više poljepšana, tako da je sjaj njezinih crnih očiju na Diva djelovao neočekivano. On je uživao toga časa u razlici, koju je pružila njena rumena put i crna kao ugljen kosa. Zadihana, začuđenim očima ona se je lako koračajući naprijed, ispričavala:

»To je, znate, jedan moj bivši znanac, trgovački pomoćnik, dobar dečko, ali veliki lump! Često me tako napada, a danas, eto vidite — o, kako mi je neugodno pri duši — napao me je k tome u pijanom stanju...

Bila je ljupka kad je gledala u Diva, da ispita učinak svoje isprike. Vidjevši njegovo prilično ukočeno lice, ona je nastavila:

»Da, vi, premda vas ne poznajem, ali vidim odmah, da ste bolji gospon, možete sad i nešto zlo misliti o meni...«

»O, ne!« tek sad se javio Div. »To se može svakoj djevojci desiti. Zašto stanujete tako daleko?«

Djevojka se nasmjehnu i jedna joj sumnja šiknu mozgom; pa se lako ugrize za usnu, i ukoso pogleda na Diva.

»Daleko?! Kako vi to znate, gospon?«

Div se je zbunio uvidjevši svoju nepromišljenost. Bilo mu je neugodno, što se je tako izdao upravo kao kakav naivni gimnazist, a s druge strane milo, da se je sukobio s bistrinom ove lijepe djevojke.

»Tako,« ne htjede ipak ostati pobijeđen, »slučajno sam išao za vama dobar komad puta. Pa sam pomislio, da ste negdje u blizini centruma namješteni, što li? Zar ne pogađam?«

»Da, prilično!« stisnula je svoje prkosne usne Buga.

Div joj se zatim predstavi, a ona se obijesno nasmija, zaustavivši se upravo pred kućom, u kojoj je stanovala.

»Pa, to se mi onda i poznajemo! Hej, gospodine Divu. Ja sam čula o vama lijepe stvari. I često čitam »Dnevni list«, baš mislim i vi ste neki dan pisali članak...«

Tako se je Buga, iznenađena i vesela, razglagoljala o Marcelu, koji je pričao za Diva i hvalio ga. Barem je ona tako rekla. Ispitivala ga zatim, odakle on ovom ulicom prolazi u to vrijeme; zatim, odakle on zna, da je ona namještena i u centrumu? Smijuckala se ravnajući crne pramove i nervozno poigravala crnim kožnatim rukavicama.

Div je osjećao, kako ga prisutnost ove djevojke uzbuđuje, zbunjuje čak, pa se čudio, kakva je to balavanderska trema njega zaokupila. Ili je točno ono, što je još slijedeći ju o njoj zaključio. I priznanje jedno — istina samome sebi, javilo se tog časa. Bilo je u tome: da mu se Buga sviđa, jer je lijepa, okretna i nasmijana. Ima divne blijeŠteće zube, crne, pune nekog tajanstvenog plamena, oči: pa se brzo snalazi, duhovita je u razgovoru i lako se prilagođuje situaciji. Te prednosti, koje je on stručnjački odmah zapazio, osvojile su ga mahom, pa mu je bila jasna Marcelova zagrijanost za tu djevojku. I želja se javila u njemu, u podsvijesti duboko, ali ipak žarko tinjajuća želja, da je zgrabi u ludi zagrljaj i da joj izljubi usta i lice, svježe zdrave boje. Ali je brzo obračunao s tim nagonskim pojavama, na rastanku živo joj stisnuo ruku i zagledavši joj se ravno u oči osjetio, da ta žena imade u sebi uistinu neku čudnu moć, zbog čega mu je sada žao, da se s njome mora rastati.

Zaželio je da se opet s njome susretne, a ona mu je saopćila, da stanuje u jednom drugom dijelu grada.

Adresu, ne, to vam ne smijem, zapravo ne ću, dati... rekla je vragoljasto se smješkajući. Ovdje je, — saopćila mu je povjerljivo — stan njezine bake, kod koje ona često zalazi, pa i noći nekada, jer je baka stara i slaba, a k tome sirota sama...

Oprostivši se, on je podigao ovratnik kaputa, lagano se vraćao u grad, a u sebi je osjetio nešto probuđeno, nemirno. Uvidio je, da ga je Bugina pojava napolak osvojila, i ponovo u njega ulila onaj nemir, koji je tek bio izbjegao.

Koračao je kroz maglu i stvorio odluku, da će pisati Marcelu. Još iste večeri je to učinio. Ali nije sve mogao napisati. Nije imao hrabrosti...

No zato je sutra uvečer bio pomnjivo izbrijan i dotjerane vanjštine, kovao je plan o novim avanturama, koje će nastati.

XII

U gluho noćno doba, vraćao se Marcel kući. Vjetar je žestoko duhao savijajući gole grane, stvarajući tajanstven i sablastan šum. Taj šum je odjekivao u njegovoj duši. Pogotovo sada, kada se, nakon nekoliko istrusenih čašica vina, vraćao kući. Čudno ga je raspoloženje zahvatilo. Melankolija se neka uvukla u njega. Kajanje. Ljutnja prema sebi, svojoj slabosti, koja mu je lomila sve njegove odluke.

Sporo se pomičući, Marcel se sjetio današnjega događaja s otkazom. Redakcija »Slavonskog dnevnika« otkazala mu je suradnju. To je bio opet novi gubitak od kojih tristo dinara. Otkazali su mu, a radi čega? Evo: u nacionalnoj mjesečnoj reviji napao je kapitalističku tvornicu cipela. Htio je da kaže istinu javno i otvoreno. U toj svojoj kritici dotaknuo se i »Slavonskog dnevnika«. — I taj list, — rekao je — stoji pod velikim utjecajem te kapitalističke tvornice, koja eksploatira radništvo i vara narod...

Otkaz taj bio je jasan dokaz, da je njegova tvrdnja istinita, ali on je ovdje ipak ostao jedina žrtva. »Slavonski dnevnik« izlazi i dalje, kapitalisti se nesmetano bave svojim prljavim poslovima. I život teče dalje...

Htio je ne misliti na to, ali nije to mogao. Došlo mu je pred oči snuždeno lice urednika Pavnića. (Nastavit će se.)

SUBOTIĆEVE PRIPOVIJESTI

Napisao Stjepan Hrastovec

Subotić je poznat u Hrvatskoj javnosti po dosadašnjim svojim knjigama, od kojih »U dubravi Božjeg slavuja« uživa glas njegova najboljeg književnog djela. To je zapravo putopis, napisan na vrlo originalan način, a opisuje mjesta, kojima je prolazio sv. Franjo Asiški.

Još više je poznat kao pisac filozofskih i estetskih rasprava, a sada je eto Društvo sv. Jeronima u svojim izvanrednim izdanjima izdalo njegovu knjigu peljeških pripovijesti pod naslovom »Dvije golubice«.* Zapravo su to sakupljene pripovijesti iz različitih revija i almanaha, gdje su već prije objelodanjene kao u »Hrvatskoj prosvjeti«, »Obitelji« i »Selu i gradu«, a odaju pisca, koji na lak i zanimljiv način, u nekoliko kratkih poteza umije prikazati život poluotoka, iz kojega je i sam potekao i na kojem je proveo najvećio dio svoga dušobrižničkog života.

Gotovo svaka pripovijest je sastavljena tako, da je drugi pričaju, a sam pisac kao da je bilježi. Pričanje stavlja pisac u usta svojih junaka, koje želi prikazati, ili opet u usta kojeg sporednog lica (»Gluha«).

Nemoguće je autora »Dviju golubica« književno odrediti i staviti ga u izvjesni književni smjer, jer su njegove, inače zanimljive pripovijesti, sastavljene od najrazličitijih elemenata. Tako je sama priča o dvije golubice, koja je uklopljena u prvu pripovijest ove knjige, romantična, »Tuga« izrazito socijalna a realistična, »Gluha« kruto realistična. Pripovijest »Utonuli plamen« poučava, a »Ukleti kaštel« jezovito je uzbudljiv. To međutim nipošto ne umanjuje književnu vrijednost ovih pripovijesti, koje inače prikazuju život naših poluotočana najčešće bijedan i siv, a samo rijetko kada svijetao i radostan.

Pisac je iznio nekoliko karakterističnih tipova našega poluotočkog svijeta, prikazao život pojedinca čovjeka i cijelog sela, iz spleta cjelokupnog života izlučio i iznio pred čitatelje ono što je najbitnije. On je u svome crtanju, nerijetko prodahnutom velikom ljubavi za svoj rodni poluotok, zasađen sunčanim narančama i obliven mirisom pospanih maslina, često puta peru dao snagu kista.

Subotićevi bijednici i starci, koji se s težinom u duši osvrću za prošlim danima i samo u prepričavanju svojih doživljaja pomlađuju uspomene, stoje pred nama kao isklesani, dok čitamo ove pripovijesti. Impresivnost je jaka odlika pisca ove knjige, koja svojim umjetničkim svojstvima potpuno opravdava svoje izlaženje.

Svježina jezika, protkanog domaćim riječima poluotoka, što još više određuje okvir zbivanja, koja se iznose u knjizi, prirodno pričanje natrunjeno nenametljivim humorom, sile čitaoca, da bez odaha pročita knjigu do kraja. To pak je najjači dokaz, da je pisac potpuno uspio, a isto tako i društvo sv. Jeronima, koje je knjigu izdalo.

* Nedjeljko Subotić: **»Dvije Golubice«,** pripovijesti, izdano među izvanrednim jeronimskim izdanjima za g. 1938. Cijena 10 dinara.

DVIJE PJESME U PROZI

Napisala Zdenka Jušić-Seunik

OSAMLJENOST

Volim prolaziti ulicama i ne susretati znance. Zadovoljna sam, kad nitko ne pita, da li je u meni svjetlost ili čama.

No kad je duša prepuna čežnje, učini mi se katkad, da to ne mogu sakriti. Iz straha pred lažnom sućuti drugih, potiskujem krik, što raste u meni. Zar se ikoga tiče zanos ili jad, što buja u mojim danima? Zar je ikoga potreslo, što se zgusnuše sjene u mojoj duši, te idem a na sreću, kamo ću stići?

Oh, više puta sam zastala pred nekim, da čujem dobru, toplu riječ razumijevanja za radost ili tugu, što se htjela rasuti iz srca. Više puta sam čekala, zvala i molila, a nitko se nije odazvao, i kad sam jurnula prema nekom, vidjela sam, da sam jurnula u prazno.

I zatvoriše se u meni zanosi i nade, boli i pregaranja. Sad tiho prolazim kraj drugih i o sebi govorim što manje. Nižu se tako mnogi susreti bez značenja, na koje zaboravljam. Zastrta od tuđih pogleda buja čežnja, potisnuta u samoću trepti mi radost. I kad proplače bol, brižno je šutnjom skrivena.

MOLITVA

Molim Te, Bože, za najveći dar, da mi daděš snagu i dobrotu.

Treba da budem jaka, da svladam sve slabosti, i dobra, da volim ljude i da im pomažem.

Vidim kako kraj mene buja sebičnost onih, koji mole (ako mole!), da im bude što bolje.

Sa svojim sam željama sama; slaba i umorna htjela bih da ojačam, pa da otrgnem srce od strasti, koje mi sreću ne donose.

Znam, da je teško biti jak, kad to znači uvijek ići putem dužnosti; osjećam, da je teško biti dobar, kad nas je već mnogo toga u životu izranilo.

Htjela bih da zaboravim svako zlo, koje me je ikada zadesilo, da se mogu srcem punim ljubavi približiti svima, koji traže čovjeka.

U tišini samoće, u kojoj zamiru kliktaji tuđe oholosti, za najveći dar molim ti se, Bože!

Slika na omotu:
Trpanj na poluotoku Pelješcu
Foto Ljudevit Griesbach

Zdravlje

Toplina u dječjoj sobi. Osobito moramo paziti na toplinu u dječjoj sobi. Ne smije prelaziti preko 18° C. Djeca su već sama po sebi življa od odraslih, jer im je u toj dobi i krv vruća. Za to i brže kola, te imaju stoga više topline od odraslih. Njihovom je dakle zdravlju veoma probitačno da im u sobi ne bude toplije od 18° C. Pretople su sobe uzročnici pospanosti i mlitavosti, koja se veoma često zapaža zimi na djeci.

Med izvrsno sredstvo protiv kašlja. Da izliječiš što prije kašalj, uzmi tri kavene žličice čistog pčelinjeg meda. Uspi taj med u kipuću vodu, promiješaj i pij dok je voda još posve topla i to prije spavanja **I. S.**

Dobar tek

Prepečeni faširani odresci. Ohlađeni hljepčić pečenog faširanog mesa nareži na odreske. Zdjelu za pečenje namaži maslacem i posloži narezano meso. Pomiješaj kiselo vrhnje, konzerve od rajčice i ribanog sira, prelij preko mesa i prepeci naglo u pećenjari.

Omlet s jetrima. Miješaj 18 dkg pasiranih telećih jetara sa četiri cijela jaja, malo kosanog zelenog peršina, žličicu mrvica i soli. To uspi u tepsiju na vrelu mast ili maslac, peci samo s jedne strane i dok još nije sasvim tvrdo, preklopi, i metni na ugrijanu zdjelu.

Hladna pečena teletina u soku. Pečenu i ohlađenu teletinu razreži i prelij ovim sokom: Pomiješaj 4 žumanjka, 1 žlicu brašna, 1 žlicu senfa, 3 žlice ulja i octa, pa to miješaj na pari sa 1 litrom mlijeka, dok se ne zgusne. Kad si meso prelila tim sokom, pusti da ohladi i obloži tvrdo kuhanim narezanim jajima i kaprima.

Krumpir sa sirom. Krumpir oguli i kuhaj u slanoj vodi sa kimom. Kuhani krumpir ocijedi, metni na zdjelu, odozgo naspi dosta naribanog sira i polij sa rastopljenim vrelim maslacem.

Miješana salata. Očisti četvrt kg. mrkve, naribaj, posoli, pomiješaj sa uljem i octom. Ostatke mesa samelji na stroju, pomiješaj sa senfom i sa četiri tvrdo kuhana žumanjka, te sa priređenom salatom od mrkve. Dvije glavice zelene salate izreži na rezance, i priredi na salatu. Na sredinu zdjele metni salatu od mrkve, zatim naokolo zelenu salatu, a onda poredaj okolo šuplje polovice kuhanih bjelanjaka te u svaki stavi rotkvicu. Odozgo pospi sa sitno narezanim vlašcem.

Okrugljice od krupice Uzavri pola litre mlijeka sa četiri dkg maslaca i malo soli. Mlijeko neprestano miješaj, i sipaj u njega 12 dkg krupice, to miješaj na štednjaku još tako dugo dok ne postane gusta kaša, koja se više ne hvata na žlicu. Kada to ohladi, pomiješaj u to dva cijela jaja, i ostavi da dva sata pokriveno stoji. Načini okrugljice velike poput oraha, te ih sve najedampút zakuhaj u vrelu slanu vodu i ostavi da pokriveni vriju 5 minuta, zatim neka još 10 minuta stoje na kraju štednjaka, a onda ih ocijedi, i začini mrvicama preprženim na maslacu.

S. A.

Tjedni kalendar dobre domaćice

Rimokat. kalendar	Kolovoz — August
Nedjelja **19** Januarije	Objed: Juha od možđana. Prepečeni faširani odresci s roščićima od krumpirova tijesta i miješana salata. Pohane jabuke. Večera: Svinjski kotlet s makaronima i kiselim krastavcima.
Ponedjeljak **20** Evstahije	Objed: Ruska juha. Paprikaš od kokoši s valjušcima. Večera: Omlet s jetrima.
Utorak **21** Matej ap.	Objed: Juha od rajčica. Kupus s okrugljicama od žemlje. Grožđe. Večera: Krumpir sa sirom.
Srijeda **22** Mauricij m.	Objed: Juha od krupice. Bugarski đuveđ i riža. Breskve. Večera: Kajgana s kiselim krastavcima.
Četvrtak **23** Tekla dj.	Objed: Juha od cvjetače. Punjeni krumpir. Šljive. Večera: Okrugljice od krupice sa šećerom i cimetom.
Petak **24** BDM za ot. s.	Objed: Juha od graha. Drobljenac s kompotom od šljiva. Večera: Rezanci s orasima.
Subota **25** Kleofa m.	Objed: Juha od telećih kosti. Teleći paprikaš s makaronima. Kaša od jabuka. Večera: Omlet sa šunkom.

Događaji

1. rujna. — Amerika odredila, da šalje svoje ratne brodove u kineske vode za zaštitu svojih interesa. — U Poljskoj osuđeno 34 ukrajinska nacionalista na robiju. — U Zagrebu održane zadušnice za pokojnog češkoga katoličkog novinara Ladislava Zamykala.
2. Suzbijena ofenziva crvenih kod Zaragoze u Španjolskoj. — Umro kardinal Gaetano Bisleti, prefekt svete kongregacije za sjemeništa. — Obolio čehoslovački predsjednik Masaryk. — U Rusiji osuđeno na smrt 7 članova desničarske kontrarevolucionarne organizacije.
3. Radi torpediranja engleskih trgovačkih brodova Engleska je koncentrirala u Sredozemnom moru 50 ratnih brodova. — Španjolski nacionalisti blokirali luku Gijon, koja pregovara o predaji.
4. Zaključeno, da će Mussolini u drugoj polovici rujna posjetiti Hitlera.
6. Rezultat trodnevne teniske utakmice između Čehoslovačke i Jugoslavije 3 : 3.
7. Sv. Otac iza smrti kardinala Bisletia rezervirao za sebe prefekturu kongregacije za sjemeništa i sveučilišne nauke. — Sovjeti optužuju Italiju radi torpediranja trgovačkih brodova u Sredozemnom moru, dok Italija i druge države bacaju krivnju na Sovjete. — Raspravljanja o sredozemnoj konferenciji.
8. Veliki sabor hrvatskih seljaka u Križevcima. — Ozdravio dubrovački biskup dr. Josip Carević.
9. Pronose se vijesti, da će Italija pristupiti protukomunističkom paktu sklopljenom između Njemačke i Japana. — Napetost u Sredozemnome moru na vrhuncu radi napadaja na trgovačke brodove. — Odlučeno vjenčanje egipatskoga kralja Faruka za 21. listopada. — Italija i Njemačka odbile da prisustvuju sredozemnoj konferenciji u Nyonu. — Dvjestogodišnjica rođenja slavnog talijanskog fizičara Luigija Galvania.

ZAGONETKE

Križaljka

Složio Zvonko Muhić

Vodoravno: 1. država u Evropi, 10. prezime i početno slovo imena hrvatskog revolucionarca, 19. južno voće, 20. mitski letač, 21. ptica selica, 22. vrst molitvenika, 23. žensko ime, 24. prijedlog, 25. ostali, 26. ženski glas, 28. pokrivalo za glavu (plural), 29. veznik (lična zamjenica), 30. žensko ime, 31. stas, 33. prezent glagola orati, 35. tri suglasnika, 36. kem. oznaka za kalcij, 37. stoji uz ime, 38. drvored (tuđ.), 40. dva samoglasnika, 41. prilog (internac.), 43. žensko ime, 45. isto što i 26., 46. dva suglasnika i jedan samoglasnik, 47. jedno ime filozofa Seneke, 49. ruska negacija, 51. živi po barama, 52. žensko ime, padež, 53 mjesto blaženih, 54. ostalo, 56. tri suglasnika, 58. skraćeno žensko ime, 60. prijedlog, 62. ne debelo, 65. ženski glas, 67. špijun, 69. dva jednaka suglasnika, 70. otok u primorju, 72. grčko slovo, 73. drvo, koje se kiti na Božić, 75. okvir (bez a), 77. prijedlog, 78. veznik, 79. ratarsko oruđe, 81. knjiga koja brani kršćansku nauku, 84. grčki bog ljubavi, 85. mogla (srpski), 87. ime čovjeka prognanog iz raja, 88. velika voda, 89. zapt, — država u Aziji.

Okomito: 1. lice iz Smrti Smail age Čengića, 2. djelo od Homera, 3. gradi, 4. pokazna zamjenica, 6. dar roditelja kćerki prigodom vjenčanja, 7. vrst športa, 9. melodija (množ.), 10. dio ptice (množ.), 11. domaća životinja, 12. žensko ime, 13. ostatak kod kartanja, 15. strano muško ime, 16. rijeka u Njemačkoj, 17. najmanja čest vode (deminutiv), 18. vrst pjesme (bez j), 24. čovjek iz puka, 27. mjesto u Bosni, 30. samoglasnik i dva jednaka suglasnika, 31. dva suglasnika, 32. ulje (strano), 34. žensko ime, 37. broj, 39. država u Aziji, 42. nije suh, 44. nije laž, 48. samoglasnik i suglasnik, 50. lična zamjenica, 55. otok pred Dubrovnikom, 57. dvoje, 58. muško ime, 59. stanovnik jedne države na arapskom poluotoku, 63. dio lica, 64. rub šešira (množ.), 65. miris, 66. strah pred nastupom, 67. oblik glagola umirati, 68. vrst pjesme, 71. vrst drva, 74. napiši: vlaj, 76. najmanja čest, 78. riječ iz molitve, 80. engleski star, 83. pas (provincij.), 86. dva samoglasnika, 89. dva suglasnika.

Rješenje treba poslati do 30. o. mj. Među odgonetače podijelit će se 50 romana.

RJEŠENJA I NAGRADE IZ 29. BROJA „OBITELJI"

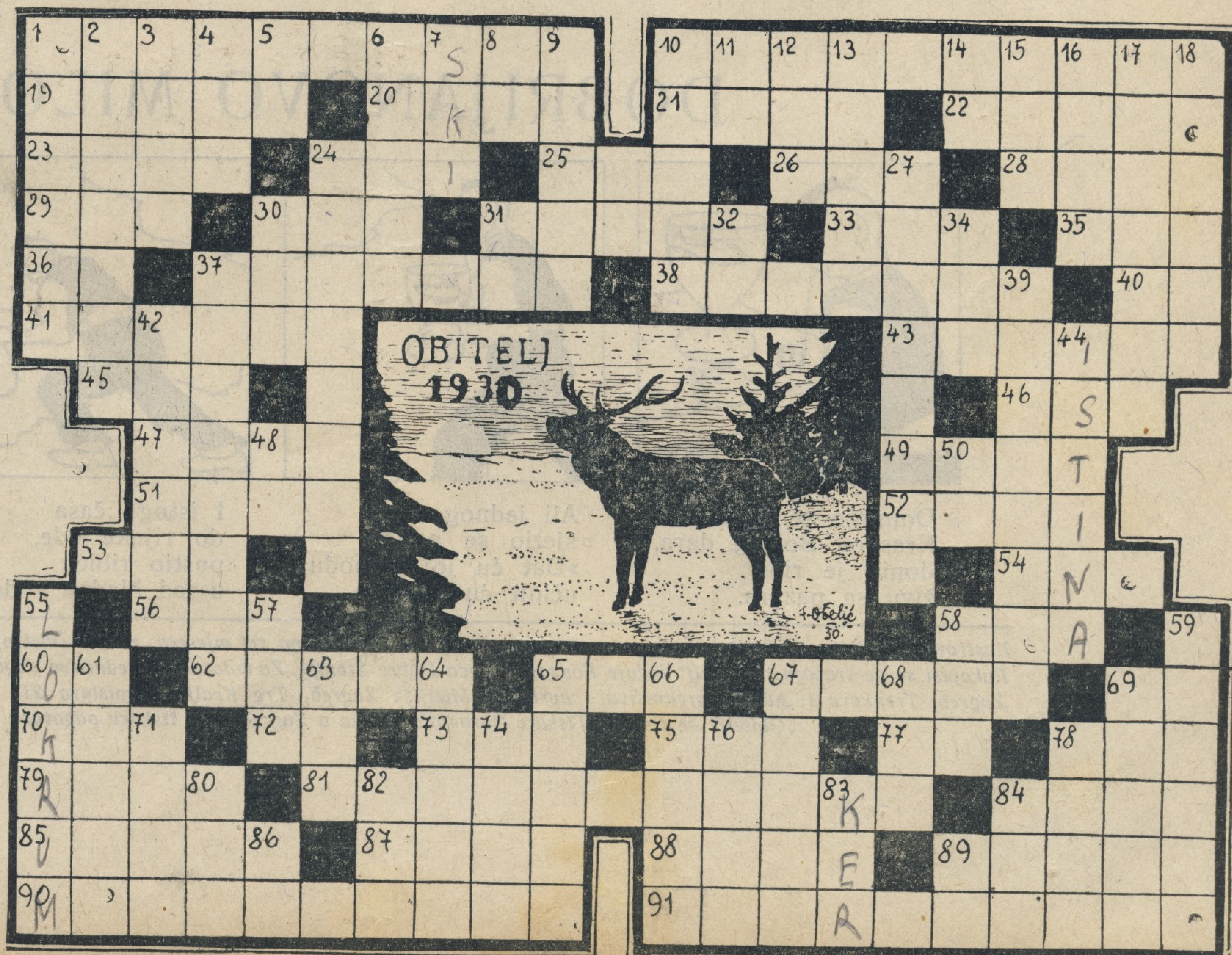
Vodoravno: 1. to, 4. ep, 5. botaničar, 10. av, 11. zo, 12. osam, 14. novi, 17. samar, 19. peti, 21. arak, 23. sm, 24. roman, 27. u o, 28. pravovaljan, 32. asi, 34. alt, 36. imun, 37. Irci, 38. nad, 39. eta, 40. govor, 42. nada, 44. Amur, 46. oda, 48. Arad, 50. bina, 52. Ale, 53. anali. — Okomito: 2. oba, 3. on, 6. ovas, 7. aroma, 8. Ivana, 9. Azov, 13. Asir, 15. Oran, 16. aps, 18. oko, 20. emir, 22. aula, 25. okovi, 26. arara, 28. pelivan, 29. alaun, 30. jetra, 31. novinar, 33. snaga, 35. litra, 41. vod, 43. aba, 45. ura, 47. Abel, 49. ro, 51. ne.

Nagrade su podijeljene ovako: Po jedan roman dobili su: A. Novak iz K., I. Juka iz D., K. Lepušina, M. Lapov, J. Kurulić iz S., K. Dobrić, L. Ivandić iz M., P. Lupoglavac iz R., R. Miškić iz C. i Z. Leharić iz P.

RJEŠENJA I NAGRADE IZ 30. BROJA „OBITELJI"

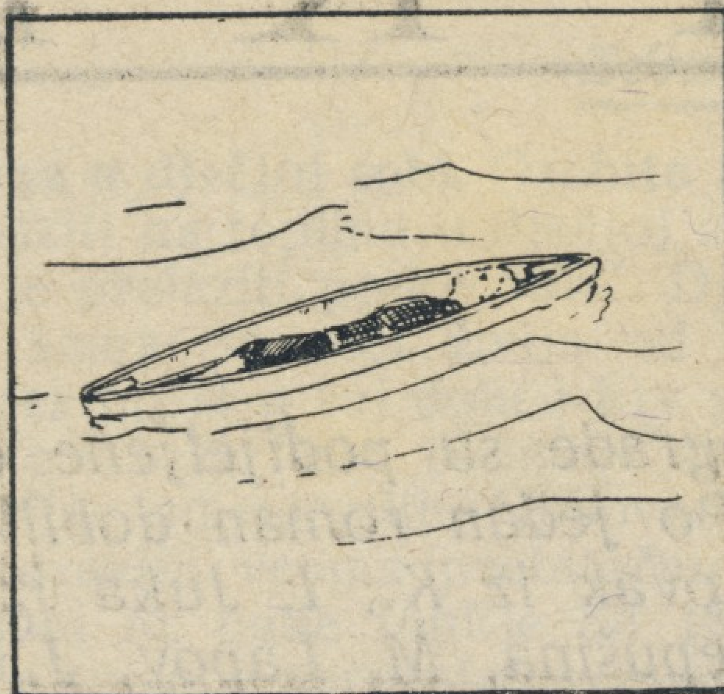
Vodoravno: 1. matura, 3. batukan, 5. rana, 6. nigeri, 8. torba, 10. vika, 12. Ludina, 14. baba, 15. valonci, 16. gradina, 17. Sana, 18. jagoda, 20. nada, 22. trave, 24. Kanada, 26. pora, 27. nebratska, 28. tutija, 29. lira, 30. Dalila, 32. vagon, 34. daska, 36. kupola, 38. ela, 39. lavina, 40. korito. — Okomito: 1. mana, 3. Bari, 4. kantor, 9. baraba, 11. kavana, 13. nagrada, 19. godina, 21. daščara, 23. Venera, 25. datula, 31. lijepo, 33. gondola, 35. skala, 37. lako.

Po jednu umjetničku sliku dobili su: Z. Verišić, M. Mrkić, I. Schneider, R. Paulchy i K. Zimmerman. Po jedan lijepi roman: V. Robić, I. Supschy, M. Benčić, K. Gralić i S. Bertić.

ZLATNI OTOK

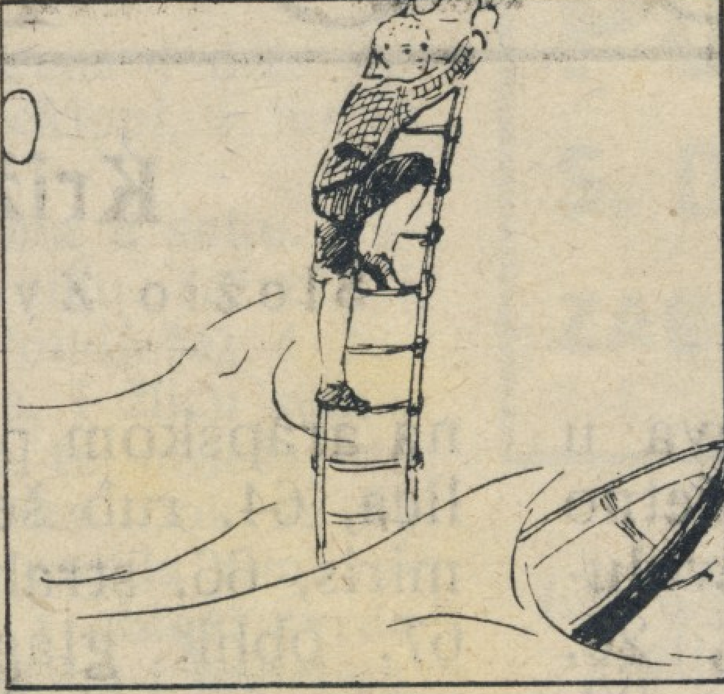
22\. NAPISAO R. L. STEVENSON — ILUSTRIRAO STJEPAN PETREŠEVIĆ

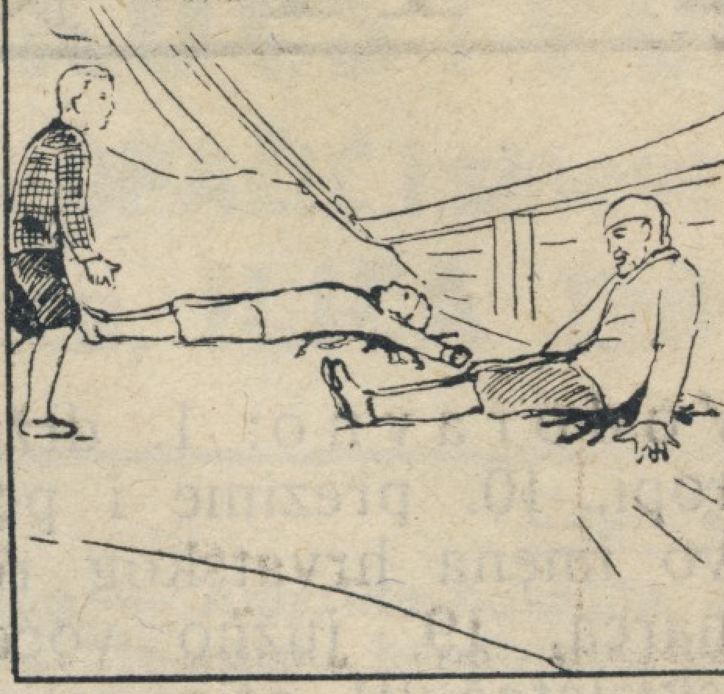
Jim je još čuo strašan krik na brodu, a zatim su ga valovi odbacili od lađe i on umoran legne u svoj čamac, preporuči se Bogu i zaspe. Valovi su nosili njegov čamac i lađu cijele noći.

Probudio se kad je bio dan. Sunce je sjalo, ali valovi su bješnjeli i nije mogao nigdje pristati. Bio je sav mokar od mora. Pola milje daleko opazi »Hispaniolu«, gdje plovi punim jedrima.

»Hispaniola« je išla bez pravca. Bilo je jasno, da nikoga nema na kormilu. Vjetar ju zanio silnom brzinom do čamca, koji je potonuo, a Jim se nađe na lađi. Izlaska više nije bilo.

Jim nađe Hansa, koji se jedva držao naslonjen. Do njega je Crvenkapa ležao mrtav. Jim skine Jolly Roger i baci u more. U kapetanovoj sobi i drugdje bilo je sve razbacano.

MALO ŠALE

U ZOOLOŠKOM VRTU. »Tata, molim te, lav također pjeva?«

»Molim te, kako si na to došao?«

»Pa ovdje ga drže u krletci.«

Drugi mališ opazi u cirkusu prvi put u životu zebru i vuče oca za rukav:

»Gledaj, tata, ondje je magarac u kupaćem kostimu.«

U ŠKOLI. Učitelj uči djecu spregu glagola pa reče: »Evo to se ovako čini: »Ja ne vičem, ti ne vičeš, on ne viče. Mi ne vičemo, vi ne vičete, oni ne viču. Sada, Branko, opetuj to:«

Branko: »Nitko ne viče«.

SOLIDAN MUŽ. Neka gospođa upita svoju susjedu: »Kako je to, da vaš muž dolazi kući svaku večer?«

Susjeda joj odgovori: »Da, on misli, da je laglje biti kod kuće, negoli uvijek izmišljati nove isprike za svoj izostatak.«

TOČNOST. Majka: »Zar ti nijesam rekla, da pripaziš na mlijeko, kad će prekipjeti!«

Kćerka: »Ta ja sam to i učinila. Eto to se je dogodilo točno u 10 sati i 10 časaka.«

ZARADA. »Kako možete tako jeftino prodavati bicikle! Ta vi ne možete na njima ništa zaslužiti?«

»To je istina,« odgovori trgovac. »Na biciklima ne zaradim ništa, ali za to na opravcima.«

LIJEČNIČKI NALAZ. Đuru od nekog vremena boli lijeva noga. Napokon se odluči i ode liječniku. Pošto ga je ovaj temeljito pretražio, reče mu odlučno:

»Nije zapravo ništa, jer to dolazi od starosti.«

»Od starosti,« reče začuđeni Đuro. »To je nemoguće, jer mi je desna noga isto toliko stara koliko i lijeva, a ipak me ništa ne boli.«

U ŠKOLI. Učitelj: »Matek, kazuj nam nešto o gljivama!«

Matek: »Gljive rastu uvijek za vrijeme kiše, zato i imaju oblik kišobrana.«

DOBRIJANOVO MILOSRĐE

Domogo se čika
Krasnog Božjeg dara,
donio je ribu
živu sa pazara.

Ali jednog dana
sjetio se pobro:
»Dat ću joj slobodu;
učinit ću dobro!«

I istoga časa
do rijeke ode,
pustio ribicu
usred hladne vode.

Ali glete, djeco,
opet teška jada,
kako Dobrijana
ribica nastrada!

Ilustrovani tjednik „Obitelj“ izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj“ izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štompe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji“ Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji“: Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj“ se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Dežellćeva ul. 2.

Porculan, radost i ponos svake domaćice!

1612 **Garnitura za čaj,** inostrani porculan, sa lijepim cvjetnim ornamentima, u boji slonove kosti, za 6 osoba **Din 140.–**

1610 **Garnitura za bijelu kavu,** inostrani porculan, otmjena izradba sa zlatnim rubom, za 6 osoba **Din 90.–**

1611 **Garnitura za bijelu kavu,** fini inostrani porculan, u boji slonove kosti sa cvjetnim ornamentima, moderan oblik, za 6 osoba **Din 150.–**

U bijeloj boji **Din 135.–**

1609 **Garnitura za crnu kavu,** inostrani porculan, u boji slonove kosti sa cvjetnim ornamentima, za 6 osoba **Din 90.–**

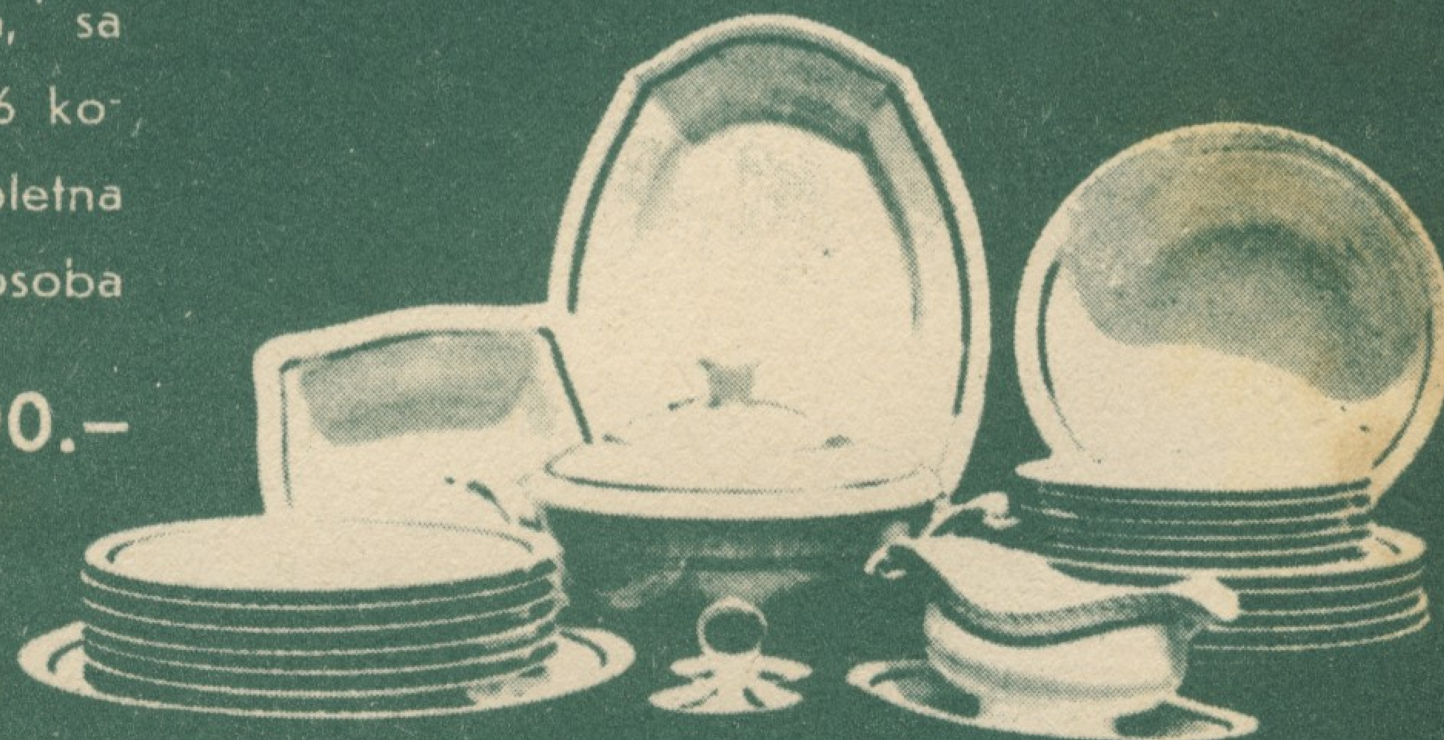
1615 **Garnitura za jelo,** inostrani porculan, sa zlatnim rubom, 26 komada t. j. kompletna garnitura za 6 osoba

Din 300.–

1613 **Garnitura za jelo,** fini inostrani porculan u boji slonove kosti, sa cvjetnim ornamentima, sastoji se od 26 komada t. j. kompletna garnitura za 6 osoba **Din 390.–**

U bijeloj boji **Din 350.–**

1616 **Garnitura za jelo,** inostrani porculan, sa zlatnim rubom i uzorkom, najmoderniji oblik, 26 komada t. j. kompletna garnitura za 6 osoba **Din 360.–**

Osim porculana možete uz jednako niske cijene kupiti kod nas svaku robu, koja Vam treba u kućanstvu. Izvolite zatražiti naš katalog, koji ćemo Vam besplatno poslati.

Kastner i Öhler
Zagreb

U provinciju šaljemo poštom istog dana, kad primimo narudžbu, a robu, koja ne bi odgovarala željama kupca, bez sustezanja zamjenjujemo ili vraćamo novac.